

INTERNATIONAL LUTOSŁAWSKI YOUTH ORCHESTRA

TAK BRZMI
MŁODOŚĆ

INTERNATIONAL LUTOSŁAWSKI YOUTH ORCHESTRA

4 września 2026, 19:00 – Filharmonia w Szczecinie

International Lutosławski Youth Orchestra

Zofia Anna Olesik – *skrzypce*

Przemysław Neumann – *dyrygent*

Program

Grażyna Bacewicz – Uwertura na orkiestrę

Jean Sibelius – Koncert skrzypcowy d-moll op. 47

- I. *Allegro moderato*
- II. *Adagio di molto*
- III. *Allegro ma non tanto*

/przerwa/

Modest Musorgski / Maurice Ravel – *Obrazki z wystawy*

- I. *Promenada – Gnom – Promenada*
- II. *Stary zamek – Promenada*
- III. *Tuileries*
- IV. *Bydło – Promenada*
- V. *Taniec piskląt w skorupkach*
- VI. *Samuel Goldenberg i Szmul*
- VII. *Rynek w Limoges*
- VIII. *Katakumby*
- IX. *Chatka na kurzej stopce (Baba Jaga)*
- X. *Wielka Brama Kijowska*

fot. Piotr Nykowski

INTERNATIONAL LUTOSŁAWSKI YOUTH ORCHESTRA

International Lutosławski Youth Orchestra jest jedną z niewielu międzynarodowych orkiestr młodzieżowych w Europie otwartą na młodych muzyków z całego świata i jedyną taką w Polsce. Skład zespołu jest odnawiany co roku, a w przesłuchaniach biorą udział setki młodych muzyków klasycznych ze wszystkich kontynentów. Orkiestra ILYO gra od 2013 roku i jest flagowym projektem Filharmonii w Szczecinie.

Orkiestra ILYO występowała m.in. w Gewandhausie w Lipsku, Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu czy w berlińskim Konzerthausie, który to koncert w całości retransmitowało niemieckie radio Deutschlandfunk Kultur. Zespół od lat współpracuje ze znakomitymi solistami, zarówno o ugruntowanej karierze jak i wschodzącymi gwiazdami sceny muzycznej. Z ILYO występowali m.in.: Piotr Alexewicz, Marcin Zdunik, czy Aleksandra Świgut.

fot. mat. promocyjne artystki

ZOFIA ANNA OLESIK

20-letnia skrzypaczka ze Śląska, studentka Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego w Poznaniu w klasie prof. Marcina Baranowskiego. Laureatka ponad 30 ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów, m.in. im. H. Wieniawskiego i K. Lipińskiego w Lublinie, Jaschy Heifetza w Wilnie, Arama Chaczaturiana w Erywaniu, Arthura Grumiaux w Brukseli, Michała Spisaka w Dąbrowie Górniczej oraz Zdzisława Jahnkego w Poznaniu.

Mimo młodego wieku koncertowała już z wieloma renomowanymi orkiestrami, m.in. Narodową Filharmonią Litewską, Sinfonią Iuventus, Armenian State Symphony Orchestra, Filharmonią Pomorską, Filharmonią Poznańską oraz Oxford Philharmonic Orchestra. Oklaskiwano ją także w Pałacu Buckingham. Współpracowała z Filharmonią Wiedeńską w ramach „Projektu Penderecki”, a także z European Union Youth Orchestra i Oxford Philharmonic Orchestra.

PRZEMYSŁAW NEUMANN

Dyrektor naczelny i artystyczny Filharmonii w Szczecinie, od 2024 roku dyrygent International Lutosławski Youth Orchestra. Profesor dyrygentury na Akademii Muzycznej w Poznaniu. Prowadził czołowe polskie zespoły, m.in. Orkiestrę Filharmonii Narodowej, Poznańskiej, Śląskiej, Pomorskiej czy Krakowskiej.

W latach 2015 - 2024 pełnił funkcję dyrektora Filharmonii Opolskiej, w której zainicjował między innymi cykl koncertów *Polska Muzyka Zapomniana*. Wraz z Orkiestrą Filharmonii Opolskiej dokonał również szeregu nagrań płytowych skupionych wokół dorobku polskich kompozytorów, z których zrealizowany w 2021 roku trzy płytowy album *Witold Maliszewski*. Dzieła symfoniczne otrzymał nominację do Fryderyka 2022.

fot. Kamila Koziol

Grażyna Bacewicz

Uwertura na orkiestrę

Dziś Grażyna Bacewicz (1909 – 1969) uznawana jest na całym świecie za jedną z najwybitniejszych kompozytorek XX wieku i wychowanek Nadii Boulanger, choć za życia była znacznie bardziej znana jako wirtuozka skrzypiec niż jako kompozytorka (znalazła się m.in. w gronie laureatów I Międzynarodowego Konkursu Skrzypcowego im. Henryka Wieniawskiego). I wojna światowa stała się scenerią jej dzieciństwa, natomiast II wojna światowa była kontekstem, w którym narodził jej pierwszy utwór orkiestrowy – Uwertura na orkiestrę.

Utwór ten, napisany w 1943 roku w okupowanej przez Niemców Warszawie, jest krótką, lecz niezwykle wyrazistą kompozycją, łączącą rytmiczny impet z ekspresyjnymi kontrastami. Dzieło nawiązuje do formy uwertury włoskiej o układzie szybka-wolna-szybka. Rozpoczyna się energicznym, rytmicznie wyostrzonym wstępem z wyraźnie zaznaczoną partią kotłów i żywą figuracją smyczków, która natychmiast przykuwa uwagę słuchacza. Owa rytmiczna żywiołowość – niekiedy kojarzona z czterodźwiękowym motywem przywodzącym na myśl V Symfonię Beethovena – stanowi jeden z elementów charakterystycznych utworu, choć trudno jednoznacznie stwierdzić, czy intencją kompozytorki było bezpośrednie nawiązanie do tego dzieła mistrza z Bonn.

Po żywiołowej części pierwszej następuje spokojniejsze, liryczne *Andante*, w którym instrumenty dęte drewniane i waltornie snują bardziej wyciszoną, kantylenową narrację, po czym muzyka powraca do energicznego tempa początkowego. Mimo niewielkich rozmiarów (około sześciu minut), uwertura odznacza się bogatą instrumentacją i mistrzowsko wyważoną formą, ukazując talent Bacewicz do barwnej orkiestracji, rytmicznej energii i klasycznej przejrzystości konstrukcji.

Prawykonanie utworu odbyło się 1 września 1945 roku podczas Festiwalu Muzyki Współczesnej w Krakowie, wkrótce po zakończeniu II wojny światowej, i stało się jednym z pierwszych znaczących sukcesów kompozytorki w obszarze twórczości orkiestrowej.

fot. domena publiczna

Jean Sibelius

Koncert skrzypcowy d-moll op. 47

W przeciwieństwie do Grażyny Bacewicz, Jean Sibelius (1865-1957) choć marzył o karierze wirtuoza skrzypiec, nigdy nie zdołał nim zostać. Jego ambicje instrumentalisty zostały skutecznie poskromione podczas przesłuchań do Orkiestry Filharmonii Wiedeńskiej, w których wziął udział. Werdykt jury – „Nieźle” – opatrzony był jednak także dyskretną sugestią, by artysta rozważył inną drogę zawodową. I tak też uczynił, stając się jednym z najwybitniejszych skandynawskich kompozytorów w historii, cieszącym się zasłużoną sławą jeszcze za życia.

Koncert skrzypcowy Sibeliusa należy dziś do najchętniej słuchanych przez melomanów dzieł tego rodzaju, choć jego droga do uznania nie była prosta. Utwór powstawał w latach 1902-1904 i był w dużej mierze inspirowany przez niemieckiego skrzypka Willy'ego Burmestera, który pierwotnie miał być także jego prawykonawcą. Z powodów, dziś zapomnianych, artysta wycofał się ze swojej obietnicy. Premierę trzeba było przełożyć. W końcu, prawykonanie odbyło się w Helsinkach. Za pulpitem dyrygenckim stanął sam kompozytor, prowadząc niedostatecznie liczną orkiestrę, zaś solista – pedagog Instytutu Muzycznego w Helsinkach – zmagał się bez sukcesu z niezwykle trudnościami technicznymi partii solowej. Efekt był, mówiąc wprost, katastrofalny.

Dopiero gruntowna rewizja partytury umożliwiła ponowne wykonanie utworu – tym razem z powodzeniem. Nawet wtedy jednak entuzjazm nie był powszechny. Słynny węgierski skrzypek Joseph Joachim określił dzieło jako „ohydne i nudne”. Dziś jednak niewielu podzieliłoby podobną opinię.

Pierwsza część koncertu, rozbudowana i dominująca pod względem objętości, rozwija się w sposób wyraźnie symfoniczny. Zamiast przeciwstawiać skrzypce orkiestrze w heroicznej rywalizacji, Sibelius wplata partię solową w tkankę orkiestrową, pozwalając jej wyłaniać się stopniowo z brzmieniowej materii. Tłumione smyczki budują mroczny nastrój d-moll, po czym wkracza solo skrzypiec – już na wczesnym etapie zaznaczające swoją niezależność poprzez kadencję. Druga, znacznie bardziej obszerna kadencja pojawia się także później, zastępując tradycyjne przetworzenie. Oferuje ona zupełnie nowe spojrzenie na materiał tematyczny, prowadząc pierwszą część utworu ku finałowi pełnemu napięcia i dramaturgii.

Intymne *Adagio* należy do najbardziej rozpoznawalnych fragmentów koncertu, jednak to *Finale* stawia przed solistą wyjątkowo wysokie wymagania techniczne. Wirtuozeria wyrasta tu jednak organicznie z samej materii muzycznej, nigdy nie będąc jedynie efektem zewnętrznego popisu.

Ten koncert to arcydzieło, którego sam Sibelius nigdy nie byłby w stanie zadowalająco wykonać jako solista. Być może to właśnie jego niespełnione marzenie o karierze skrzypka – wirtuoza, było zarówno przyczyną powstania tego znakomitego utworu jak i tego, że kolejnego koncertu skrzypcowego już nigdy nie napisał.

fot. domena publiczna

Modest Musorgski Maurice Ravel

Obrazki z wystawy

„Obrazki z wystawy”, pierwotnie skomponowane przez Modesta Musorgskiego (1839 – 1881) jako rozbudowany, dziesięcioczęściowy cykl miniatur fortepianowych, pozostają do dziś jego najśłynniejszym dziełem – choć ogromną część swojej popularności zawdzięczają Maurice’owi Ravelowi (1875 – 1937). Pół wieku po powstaniu oryginalnego utworu, francuski kompozytor opracował go na wielką orkiestrę symfoniczną, przekształcając utwór w olśniewający popis barw, katapultując go do kanonu repertuaru koncertowego. Musorgski nie doczekał triumfu orkiestrowej wersji swojego arcydzieła. Jej prawykonanie odbyło się 19 października 1922 roku i spotkało się z entuzjastycznym przyjęciem zarówno publiczności, jak i krytyki. Zachwycano się nie tylko oryginalnością i wyobraźnią muzyczną kompozytora, lecz także mistrzostwem i finezją orkiestracji Ravela. Od tamtej pory utwór niezmiennie należy do najbardziej ukochanych przez melomanów pozycji światowej literatury symfonicznej.

„Obrazki z wystawy” stanowią muzyczną odpowiedź Musorgskiego na pośmiertną wystawę prac jego przyjaciela – malarza, architekta i scenografa Wiktora Hartmanna. Kompozytor przełożył na język dźwięków dziesięć najbardziej sugestywnych dzieł artysty, tworząc cykl o niezwyklej sile obrazowania. Jednocześnie wprowadził do narracji własną obecność w postaci powracającej „Promenady” – muzycznego motywu-przewodnika, który prowadzi słuchacza przez galerię.

Zatrzymujemy się przy „Gnomie” – groteskowym karle; kontemplujemy melancholijny „Stary zamek” – podziwiany niegdyś przez Hartmanna podczas jego włoskich podróży; przysłuchujemy się dziecięcym zabawom w „Tuileries” – pięknym ogrodzie nieopodal Luwru; obserwujemy mozolny przemarsz zwierząt ciągnących wóz w „Bydle”; podziwiamy lekkość „Tańca kurcząt w skorupkach” – wdzięczne scherzo nawiązujące do kostiumów z baletu *Trilby*; spotykamy polskich Żydów „Samuela Goldenberga i Szmula”; uczestniczymy w kłótni kobiet na „Targu w Limoges”; schodzimy do mrocznych paryskich „Katakumb”; stajemy przed baśniową „Chatką na kurzej nóżce” – domostwie strasznej Baby Jagi, by wreszcie z zachwytem spojrzeć na monumentalną wizję „Wielkiej bramy kijowskiej” – śmiałego, architektonicznego projektu, który nigdy nie został zrealizowany.

Geniusz Musorgskiego i jego niezwykła zdolność malowania świata dźwiękiem inspirowały kolejne pokolenia twórców. Powstało kilkadziesiąt różnych opracowań orkiestrowych fortepianowego arcydzieła. Żadne jednak nie dorównuje kunsztem, kolorytem i precyzją wersji Ravela. To najbardziej znana symfoniczna osłona kompozycji, która od ponad stulecia niezmiennie fascynuje i porusza słuchaczy.

Maurice Ravel
fot. domena publiczna

Modest Musorgski
fot. domena publiczna

INTERNATIONAL LUTOSŁAWSKI YOUTH ORCHESTRA

I skrzypce

Paulina Szwedowska
Marcin Sołtan
Hanna Tomaszewska
Julia Quiles Contera
Gabriela Correia
Nuria Kanifa Kadirjan
Urszula Dzierżanowska
Gabriela Bombola
Amelia Kasprzyk
Maria Paluszyńska
Katarzyna Andrzejczak
Carlos Eduardo Lazarte Vasquez
Zofia Pich

II skrzypce

Rebeca Conde Holtzmann
Małgorzata Majcherczyk
Hui Yee Ching
Nina Ziółkowska
Weronika Kuta
Antoni Kowalczyk
Michał Rduch
Victoria Rząca
Kaja Kurzak
Julia Zawierucha
Natalia Polaszek

Altówki

Karolina Reguła
Paula Reinoso
Julia Bernas
Anna Zakrzewska
Ana de la Hoz Herrero
Antonina Todoroska
Kornelia Kloczkowska
Hanna Targowska
Karmela Kraus
Julia Skoczylas

Wiolonczele

Nicole Marie Hernández Rodríguez
Beatriz Correia
Aillen Fiorella Klosko
Rebeca-Maria Ghercă
Hana Semnic
Karolina Kamińska
Matteo Pantaleoni
Clara Févelat

Kontrabasy

Mikołaj Krzanowski
Francisco Salinas Villanueva
Pau Llopis Tejedor
Jan Miodoński
Irene María Mata Villar
Inês Araújo

Flety

Amelia Kiona
Luísa Morais
Daiga Korolonoka

Oboje

Małgorzata Cieszeko
Lee Eunhye
Dechen Fan

Klarnety

Rodrigo Brandão Nunes
Vlad Oberșterescu-Hărșian
Klaudiusz Kordaszewski

Fagoty

Bruno Rives-Grenda
Anna-Maria Hof
Kacper Batko

Waltornie

Marcin Sikorski
Jakub Adamski
Pablo Angulo Fernández
Diana Tapia Cerros

Saksofon

Patrycjusz Pura

Trąbki

Rubén Correas Rincón
Bartłomiej Kiecana
Maksymilian Miczka

Puzony

João Freitas
Guglielmo Nicolini
Jakub Pirowski

Tuba

Łukasz Adamczyk

Perkusja

Carmen Bravo Rodriguez
Leonardo Torresan
Juan Pablo Vega Vargas
Daniele Desi
Igor Szwej
Davide Giannella

Harfa

Anna Pilleroni
Julia Król

Celesta

Otylia Kwiatkowska

Kierownik projektu:

Mateusz Czarnowski

Koordynatorka projektu:

Agata Cieplińska

Koordynatorka promocji:

Aleksandra Bednarska

www.ilyo.pl

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Filharmonia im. Mieczysława Karłowicza w Szczecinie
– Miejska Instytucja Kultury współprowadzona przez
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Zadanie finansowane
przez Miasto Szczecin

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

14. edycja International
Lutosławski Youth Orchestra
– dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa
Narodowego

Patronat honorowy

Towarzystwo im. Witolda
Lutosławskiego

Partnerzy

Patron medialny

Realizacja koncertów we współpracy
z Polskim Wydawnictwem Muzycznym
w ramach programu TUTTI.pl promującego
wykonawstwo muzyki polskiej.